

DUA ETMENİN İNCELİKLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn., Kemâ yenbağî licelâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى مَرِيضٍ فَلْيُصَافِحْهُ وَلْيَضَعْ
يَدَهُ عَلَى جَبْهَتِهِ وَلْيَسْأَلْهُ كَيْفَ هُوَ وَلْيُنْسِئْ لَهُ فِي
الْأَجْلِ وَلْيَسْأَلْهُ أَنْ يَدْعُوَ لَهُ فَإِنَّ دُعَاءَ الْمَرِيضِ
كَدُعَاءِ الْمَلَائِكَةِ

(هـ.ب. وضعفه عن جابر)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 45/1 (*İzâ dehale ehadüküm alâ marîdin, felyusâfihhu, velyeda' yedehû alâ cebhetihî, velyes'elhü keyfe, veliyünsi' lehû fi'lecel; velyes'elhü en yed'uve lehû, feinne duâe'l-marîdi keduâi'lmelâikeh.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsânı, ikramı dünyada, ahirette üzerinize olsun... Rabbimiz cennetiyle, cemaliyle cümlelerinizi müşerref eylesin...

Peygamber Efendimiz SAS Hazretlerinin hadîs-i şerîfleri dinimizin ahkâmının kaynakları olduğu için, Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini okuyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi sünnet-i seniyyeyi ihya edenlerden ve böylece şehid sevabı kazananlardan eylesin... Bid'atlardan, haramlardan, günahlardan uzak eylesin...

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamadan önce Peygamber SAS Hazretleri'nin ruh-i pâkine hediye olsun diye ve onun mübarek âlinin, pâk ashâbının ruhlarına; cümle sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ervâhına; âlimlerin, râvilerin, müellifin; Gümüşhaneli Efendimiz'in, Hocamız Muhammed Zâhidi Bursevî'nin ruhuna hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına; başta Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri olmak üzere sahâbe-i kirâmın ve bu beldede medfun olduğu rivayet edilen Yûşa AS'ın ve sâir enbiyâ ve'l mürselînin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu meclise gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş olan bütün müslüman ecdâd ü ceddâtı, akrabâ u taallûkâtı, ahbâb u yârânı, ihvânı, ehibbâsı, evlatları ve zürriyetleri iki cihanda saadete ersinler diye;

Biz yaşayan kullar da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürelim, huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak yüzü ak, alını açık olarak varalım diye, bir Fâtiha üç İhlâs-ı Şerîf okuyup, ruhlarına hediye edip, öyle başlayalım!

.....

a. Hasta Ziyaretinin Âdâbı

Mukaddimede metnini okuduğum hadis-i şerif, Râmûzü'l-Ehâdîs isimli kitabın 45. sayfasının 1. hadîs-i şerifidir. Câbir ibn-i Abdullah RA tarafından rivayet edilmiştir.

Peygamber SAS Efendimiz bu hadîs-i şerîfde hasta ziyaretinin âdâbı ile ilgili bize tavsiyelerde bulunuyor. Buyuruyor ki:¹

إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى مَرِيضٍ فَلْيُصَافِحْهُ وَلْيَضَعْ
يَدَهُ عَلَى جَبْهَتِهِ وَلْيَسْأَلْهُ كَيْفَ هُوَ وَلْيُنْسِئْ لَهُ فِي
الْأَجْلِ وَلْيَسْأَلْهُ أَنْ يَدْعُوَ لَهُ فَإِنَّ دُعَاءَ الْمَرِيضِ
كَدُعَاءِ الْمَلَائِكَةِ

¹ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.541, no:9214; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.103, no:25191; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.116, no:1884.

RE. 45/1 (*Izâ dehale ehadüküm alâ marîdin, felyusâfihhu, velyeda' yedehû alâ cebhetihî, velyes'elhü keyfe, veliyünsi' lehû fi'lecel; velyes'elhü en yed'uve lehû, feinne duàe'l-marîdi keduâi'lmelâikeh.*)

(*Izâ dehale ehadüküm alâ marîdin, fe'l-yusâfihhu*) “Sizden biriniz bir hastanın ziyaretine gidip yanına girdiği zaman, onunla musafaha etsin, elini tutsun, İslâmî selâmlaşma şekliyle bir musafaha yapsın! (*Ve'l-yedehû alâ cebhetihî*) Ateşi var mı, sıhhati nasıl gibilerden elini alınına koysun; (*ve yünsi' lehû fi'l-ecel*) onun nasıl olduğunu, halini, hatırını sorsun ve ömrünün uzun olmasını Allah'tan dilesin, ‘Allah sana ömür versin, inşallah bu hastalıktan kurtulursun, nice yıllar yaşarsın...’ diye böylece dua eylesin!”

(*Velyes'elhü en yed'uve lehû*) “Hastadan kendisine dua etmesini istesin.”

Neden? Çünkü hastanın Allah tarafından verilmiş birtakım salâhiyetleri vardır. Mükâfatlarından birisi, hastanın duası makbuldür, o bakımdan ondan dua istesin. (*Feinne duàe'l-marîdi keduâi'lmelâikeh*) “Çünkü hastanın duası meleklerin duası gibidir; makbuldür, müstecabdır.”

O da hasta olduğundan melek gibidir, Allah onun günahlarını siler, affeder. Kendisine; (*Fe'ste'ni fi'l-amel*) “Günahların silindi, defter-i âmâline yeniden başla!” denilir.

Hatta iniltisi tesbihtir, uykusu ibadettir, duası makbuldür. Yapamadığı günlerin, sıhhatteyken yaptığı ibadetleri, zikirleri, namazları, niyazları yapılmış gibi kendisine mükâfatı aynen devam eder, verilir durur.

Hâsılı insan hasta oluyor, üzülüyor ama bunun karşılığında da maddî-mânevî çok mükâfatlara eriyor. Onu ziyaret eden de çok kâr ediyor. Hasta ziyareti müslümanın müslüman kardeşi üzerindeki vazifelerinden biridir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi birbirimizle kardeş etmiştir, hudutlar tanımaz, kıtaları geçer. Dünyanın neresinde olursa olsun müslüman müslümanın kardeşidir.

Hocaefendimiz Makedonya müftüsü, Allah razı olsun, ziyarete gelmiş. Ta nereden? Balkanlardan gelmiş oluyor. Allah razı olsun, oradaki bütün kardeşlerimize dua edelim! Dünyanın her yerindeki kardeşlere Allah her türlü hayırları ihsan etsin... Her türlü şerlerden, tehlikelerden korusun...

Müslüman müslümanı sevecek ve bu sevgi göstermelik bir sevgi olmayacak. Allah kalpleri bildiği için, hakiki bir sevgi olacak; zahiri bir sevgi değil, kalpten bir sevgi olacak. Müslüman müslümanın derdi ile ilgilenecek. Müslüman müslümana yardım edecek, yardımsız bırakmayacak. Müslüman kardeşi açsa doyuracak, çıplaksa giydirecek, açıktaysa barındıracak...

Bu İslâm kardeşliği insanın kanından, akrabalığından dolayı olan kardeşliğinden

bile önde gelir. Peygamber Efendimiz'in zamanında hatta babası müşrik ise, kardeşi müşrik ise icabında savaşta onlarla karşı karşıya gelmişler ama mü'minlerle kardeş olmuşlardır. O bakımdan bu kardeşliği çok canlı olarak duymamız, yaşamamız ve öyle olmamız lazım.

Burada kat üstüne kat yapıp, lüks üstüne lüks hayat yaşayıp keyif sürerken, dünyanın birçok yerlerindeki kardeşlerimizin de bir lokma yiyecek bile bulamadığını da bilmek ve onlara her türlü yardımı da yapmak lazım. Onların ne gibi ihtiyaçları vardır diye de hepimizin düşünmesi lazım. Onların da bizi düşünmesi, bizim de onları düşünmemiz lazım! Çünkü biz Allah'ın birbirleriyle kardeş ettiği kimseleriz.

Bir mü'min bir mü'min kardeşini ziyaret ederse, Allah'ın sevgisi kendisine hak olur, vacip olur, Allah onu sever. Yardım ederse, ihtiyacını karşılarsa sever. Cân u gönülden, içten, kalpten nasihat eder, iyiliğini ister, doğru yolu göstermeye çalışırsa, Allah sever. Kardeş olurlarsa, Allah sever ve mahşer gününde Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde nurdan minberlere oturtur, büyük ikramlara erdirir. Kardeşi kardeşten ayırmadığı için, kardeşlerden birisi cennetlik olursa ötekisini de cennete sokar... Onun için bu kardeşliği yaşatmamız ve yaşamamız lazım! Bu kardeşliği uygulamamız, bu kardeşliği icra etmemiz lazım! Edersek, hem sevap vardır, hem dünyada da ahirette de kâr vardır.

Demek ki bir kardeşimiz hastalanırsa, onu ziyaret etmek vazifedir; vefat etmişse, cenazesine gitmek de vazifedir; davet etmişse

düğününe, bayramına, mes’ut bahtiyar gününe ziyaret etmek de vazifemizdir. Bunları bir vazife olarak unutmamalym!

Hiç hatırımdan çıkmıyor:

Bir kardeşimizin babası vefat etmiş. Mehmed Zahid Kotku Hocamız Rh.A. hemen bana telefon açtı:

“—Git, benim namıma onun evine, ziyaret et, baş sağlığı dile!” dedi.

Ben atladım, hemen kalktım, gittim. Nasıl memnun oldu! Hocamız İstanbul’da, Ankara’ya kolay gelemiyor, ihtiyar; ama anında telefon açtı dedi ki, “Filancanın —o zaman filanca bakandı— babası vefat etmiş duydum, hemen benim namıma git, ziyaret et.” dedi. Ama o da mütevazı bir insandı, Hocamızın meclisine geldiği zaman kapıda eşikte otururdu, diz çöküp otururdu. Tabi öyle sevgiye öyle sevgi, öyle muhabbete öyle muhabbet oluyor.

Maraş’ta hadiseler oldu, derhal bana tekrar telefon açtı:

“—Maraş’a git, oradaki kardeşlerimizi ziyaret et, geçmiş olsun de!” buyurdu. Hemen, anında!

Onun için müslümanlar ziyaret hususunda titiz olmalı, dikkatli olmalı! Haftalık programımın bir yerini hasta ziyaretine, birkaç saatini de dostları ziyarete ayırmalı; mutlaka gönül yapmaya çalışmalı!

b. Misafir Rızkıyla Gelir

Enes RA'dan. Bu da müjdeli bir hadîs-i şerîf. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:²

إِذَا دَخَلَ الضَّيْفُ عَلَى الْقَوْمِ دَخَلَ بِرِزْقِهِ وَإِذَا
خَرَجَ خَرَجَ بِمَغْفِرَةِ ذُنُوبِهِمْ

(الدیلمی عن أنس)

RE. 45/2 (*İzâ dehale'd-dayfu alâ kavmin, dehale bi-rızkihî; ve izâ harace, harace bi-mağfireti zünûbihim.*)

(*İzâ dehale dayfu alâ kavmin*) “Bir misafir bir gurup insanın yanına kalkar gelirse, (*dehale bi-rızkihî*) misafir olursa rızkıyla beraber gelir, rızkını da yanında getirir.”

“—Oradakilerin malını mülkünü yiyecek, sofrasındaki çanağındaki yemeği azaltacak; eyvah, yemek bize yetmeyecekken şimdi bir de bu çıktı geldi...” filan diye telaş edecek bir durum yoktur, kendi rızkıyla gelir. Hatta haneye bereket getirir, misafir geldi diye hanenin bereketi artar. Çünkü oraya bol bol rızkıyla gelir, rızık da fazlaşır.

(*Ve izâ harace*) “Misafirlik bitip de evden veya kabileden kalkıp gideceği zaman oradan çıkarken de nasıl çıkar gider?” Bir kabile olabilir, bir köy, bir konak olabilir. (*Harace bi-mağfireti zünûbihim*) “Misafir edenlerin, ev sahiplerinin

² Sehâvî, *Makâsîdü'l-Hasene*, c.I, s.85, no:62; Enes RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.242, no:25836; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.88, no:227; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.111, s.128, no:1899.

günahlarını affettirip onları mağfiret ettirip öyle gider.”

Günahlarını yüklenip götürür gider; bunlar günahsız kalır, günahlardan temizlenmiş olur, affettirir.

Türkçe’de misafir etmek diyoruz, Arapça’da biraz farklıdır.

Arapça’da *müsâferet*, sefere çıkmak demektir. Bu öyle değil; sefere çıksa da, çıkmasa da birisi bir insanın yanına, evine konuk gelmesi. *Dayf*, konuk demek.

Dayf kelimesi ne zaman karşıma gelse hemen aklıma hac geliyor; hemen hacda, hac yolunda, Araplar’ın yazdığı levhalar gözümün önüne geliyor:

مَرْحَبًا بِضُيُوفِ الرَّحْمَنِ

(*Merhaben bi-duyûfi’r-rahmân*) “Rahmân’ın misafirleri, konukları hoş geldiniz!” yazıyor.

Hacılar Rahman’ın, Rahman olan Allah’ın misafirleri, konukları oldukları için öyle yazmışlar, hadîs-i şerîflerde öyledir. Onun için o da insanın hoşuna gidiyor.

Allah, misafiri sevene rahmet eder; misafire buğz edene, misafiri istemeyene de lanet eder. Bunu da bilin. Evinizin kapısı açık olsun, misafir sever, konuksever olun, misafir gelmemesini isteme durumuna düşmeyin.

“—İyi ama evde hazırlığımız yok, yiyeceğimiz içeceğimiz az...”

Hazırlığın olsa da olmasa da, tuz da olsa, ekme de olsa, su da olsa, paça da olsa ne ise basit bir şeyle de ikram etseniz dahi olabilir.

Eskiden paça kolay bulunan bir şeymiş, ucuz bir şeymiş, şimdi o da başka türlü değişti; eskiden kuru fasulye fukaranın yemeği iken şimdi herkes alamaz duruma geldi.

c. Mü'minin Kabirdeki Hali

Bu hadîs-i şerîf de vefat eden insanın kabirde nelerle karşılaşacağına dairdir. Câbir RA'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:³

إِذَا دَخَلَ الْمَيِّتُ الْقَبْرَ مُثِلَّتْ لَهُ الشَّمْسُ عِنْدَ غُرُوبِهَا فَيَجْلِسُ يَمْسَحُ عَيْنَيْهِ وَيَقُولُ دَعُونِي أُصَلِّي

(هـ. حب. ض. عن جابر)

RE. 45/3 (İzâ udhile'l-meyyitü'l-kabre, müssilet lehü'ş-şemsü inde gurûbihâ, ve yeclisü yemsehu ayneyhi, ve yekülü deünî usallî.)

(İzâ udhile'l-meyyitü'l-kabre, müssilet lehü'ş-şemsü inde gurûbihâ) “Mevtâ, vefat etmiş olan kimse kabre konulduğu zaman ona sanki güneş batıyormuş gibi gösterilir, öyle temsil olunur. O kabre girdikten sonra şöyle bir kalkar, ona

³ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.325, no:4262; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.385, no:3116; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.318, no:1258; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.III, s.129, no:1901.

güneş batıyormuş, ikindinin vakti geçiyormuş gibi gelir. Öyle gösterilir.”

(*Ve yeclisü yemsehu ayneyhi*) “Gözlerini ovuşturarak oturup bir taraftan, ‘Vay, uyumuşum kalmışım...’ filan gibi gözlerini ovuşturarak; (*ve yekûlü deûnî usallî*) ‘Bırakın beni kalkayım, ikindi namazımı kılayım; bak güneş neredeyse batmak üzere...’ filan diye namaz kılma telaşında olur.”

Kabirde kalktığı zaman. iki melek gelir; Münker ve Nekir heybetli melekler, kendisine sorarlar. Kabirde sorgu sual haktır, bu hususta hadîs-i şerîfler Buhârî-i Şerîf’te vardır. Ona dinini, peygamberini, kitabını, kıblesini, imanını sorarlar. Bunlara cevap verenin kabri genişler, cennet bahçelerinden bir bahçe haline dönüşür. Bunlara cevap veremeyen, kabirde azap görmeye başlar ve kabri cehennem çukuru gibi olur.”

Kabrin hallerinden bir sahnesini bu hadîs-i şerîfte Efendimiz söylemiş oluyor.

“—Mü’min kabirde azap görebilir mi?”

Görür, görebilir. Dünyada yaptığı şeylerden dolayı kabirde azap görebilir. Birkaç misali geçtiğimiz haftalarda hadîs-i şerîflerde geçmişti. Mesela bir tanesi:

Kabre konulduğu zaman azap melekleri kafasına bir vuruyorlar ki çok perişan oluyor, kafası çok acıyor, parça parça oluyor ve kabrin içi ateş doluyor, duman doluyor! Diyor ki;

“—Bana niye azap ediyorsunuz, ben mü’min kuldum, mü’mindim; kâfir değildim, niçin beni

böyle azaplandırıyorsunuz?”

“—Sen hâl-i hayatında bir mazlumun yanından geçiyordun, zalimler ona zulmediyorlardı. Sen o mazluma yardımcı olmadın; işte bu ceza bundan!” denilir.

Onun için, müslüman nerede mazlum varsa onun yardımına koşacak.

Mesela birisi kabirde azap görüyor, neden?

Nemime yaparmış; laf taşımış, onun lafını ona, onun lafını ona, laf taşıyıp, koğuculuk yapıp ara bozmak.

“—Ahmet sana şöyle dedi, Mehmet sana böyle dedi...”

Laf taşımak muhabbetin bozulmasına, cemiyetin sarsılmasına sebep oluyor; ondan azap görüyor. Bir tanesi de küçük abdestini bozarken sakınmazmış, çekinmezmiş; ondan azap görüyor bu idrar sıçrantıları vs. kabirde azap görmeye sebep olabiliyor, diye hadîs-i şerîflerden misalleri biliyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi kabri cennet bahçesi olanlardan eylesin... Kabirde azaba uğrayanlardan etmesin...

d. Ramazan'da Hamele-i Arş'ın Dua Etmesi

Dördüncü hadîs-i şerîf:

Bu hadîs-i şerîf de Ramazan ile ilgili Hz. Ali RA ve KV Efendimiz Hazretleri rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz bu hadîs-i şerîflerinde buyuruyor ki:⁴

إِذَا دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ أَمَرَ اللَّهُ حَمَلَةَ الْعَرْشِ أَنْ
يَكْفُوا عَنِ التَّسْبِيحِ وَ يَسْتَغْفِرُوا لِأُمَّةِ مُحَمَّدٍ
وَالْمُؤْمِنِينَ

(الديلمى عن على)

RE. 45/4 (*İzâ dehale şehru ramadàn, emara'llàhu hamelete'larşı, en yeküffû ani't-tesbîhi, ve yestağfiru li-ümmeti muhammedin ve'l-mü'minîn.*)

(*İzâ dehale şehru ramadàn, emara'llàhu hamelete'l-arşı*) “Ramazan ayı geldi mi, girdi mi Arş-ı Rahman'ı yüklenen meleklerle Allah emreder...”

Arşı yüklenen meleklerle *Hamele-i Arş* denilir. Nasıl emreder?

(*En yeküffû ani't-tesbîh*) “Cenâb-ı Mevlâ'ya tesbih eylemeyi bırakmalarını, (*ve yestağfiru li-ümmeti muhammedin ve'lmü'minîn*) Ümmet-i Muhammed'e ve mü'minlere dua etmelerini,

⁴ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.479, no:23716; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.131, no:1906.

tevbe ve istiğfar etmelerini emreder.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin arşı çok muazzam bir varlıktır. Allah'ın muazzam yaratıklarından biridir, Âyete'l-Kürsî'den biliyoruz ki:

(*Vesia kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kürsüsü semaları ve arzı ihata etmiştir, kuşatmıştır; ihtiva eder, içine alır.”

Ama bu Kürsi de Arş-ı Rahmân'ın yanında bir küçük zerre gibi kalır, deryada bir damla gibi kalır; Arş-ı Rahmân o kadar azametlidir. Bu Arş-ı Rahmân'ı, *Hamele-i Arş* denilen bazı muazzam melekler taşırlar, tutarlar. O melekler Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne zikir ü tesbih eylerler ama Ramazan geldi mi Allah; “Siz Ümmet-i Muhammed'e, mü'minlere istiğfar eylemeye başlayın!” diye vazifelerini değiştirtiyor. Onlar o duaya başlarlar.

Ramazan mübarek bir ay olduğu için, Ümmet-i Muhammed'in ayı olduğu için, Ümmet-i Muhammed'in dünya ve âhîret hayırlarını kazanma zamanı olduğu için...

Allah sıhhat afiyetle nice Ramazanlara eriştirsin...
Cümlemizi o feyizlerden bereketlerden,
ihşanlardan ikramlardan hissedar olmayı nasib eylesin...

e. Ev Sahibi Evin Emiridir

Beşinci hadîs-i şerîf:

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş bu hadîs-i şerîf de misafirperverlik, misafirlikle ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁵

إِذَا دَخَلَ قَوْمٌ مَنْزِلَ رَجُلٍ كَانَ رَبُّ الْمَنْزِلِ أَمِيرَهُمْ
حَتَّى يَخْرُجُوا مِنْ مَنْزِلِهِ وَطَاعَتُهُ وَاجِبَةٌ

(الديلمى عن أبي هريرة)

RE. 45/5 (*İzâ dehale kavmun menzile raculin, kâne rabbü'lmenzili emîrehüm, hattâ yahrucû min menzilihî, ve tâatuhû aleyhim vâcibetün.*)

(*İzâ dehale kavmün menzile raculin*) “Bir grup insan bir arkadaşlarının, bir adamın evine konuk geldikleri, misafir oldukları zaman...” Hepsinin başkanı kim olur?

(*Kâne rabbü'l-menzili emîrehüm*) “Evin sahibi olur. Evin sahibi bunların hepsinin emiri, komutanı, başkanı olur; söz onundur, ferman, buyruk onundur, ev sahibinindir. (*Hattâ yahrucu min menzilihî*) O topluluk o adamın evinden çıkıncaya kadar durum böyledir. (*Ve tâatuhû aleyhim vâcibetün*) Ve o misafirlerin o ev sahibinin emrine uymaları vaciptir, boyunlarının borcudur. Sözünü dinlemeleri gerekir.”

“—Şurada otur.”

“—Baş üstüne...”

“—Şöyle yap!”

“—Baş üstüne...”

⁵ Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.III, s.424, no:902; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.37, no:24817; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.131, no:1908.

“—Ye bakalım...”

“—Baş üstüne...” diye ona itaat etmeleri gerekiyor. Bu da İslâmî âdabdan güzel bir âdabdır.

“—Sair zaman emir kimdir?”

Sair zaman mü'minlerin emiri; İslâm'ı en iyi bilendir, Kur'an'ı en iyi, dini en iyi bilendir, emir odur. Söz, buyruk onun üzerindedir.

“—Bir grup insan seyahate çıksalar, bu seyahatte emir kimdir?” Kur'ân-ı Kerîm'i en iyi bilen, en aşına olan, en alim olandır.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁶

إِذَا سَافَرْتُمْ فَلْيُؤَمِّمَكُمُ أَقْرَبُكُمْ وَإِنْ كَانَ أَصْغَرَكُمْ
سِنًا وَإِذَا أَمَّكُمْ فَهُوَ أَمِيرُكُمْ

(البزار والديلمي عن أبي هريرة)

RE. 49/11 (*İzâ sâfertüm felyeümmeküm akraüküm*) “Siz bir sefere çıktığınızda Kur'an'ı en güzel okuyunuz, Kur'an'ı en çok bileniniz size imam olsun; (*ve in kâne asgaraküm sinnen*) yaşça en küçüğünüz de olsa... (*Ve izâ emmeküm fehüve emîruküm*) İmam olunca da artık o sizin emirinizdir.” buyuruyor.

İmamlık yapınca da emir o olur, başkan o olur.” “—İslâm'a göre söz kimde olacak?” Söz

⁶ Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.445, no:8577; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.265, no:1027; Ebû Hüryre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.706, no:17501; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.206, no:2322; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.III, s.223, no:2091.

din aliminde olacak! “—Neden?” Allah’a itaatin yolunu en güzel o gösterir de onun için! Söz din aliminden çıkar da dinde alim olmayan kimselere düşerse, o zaman işler karışır, o zaman Allah’ın emrine uygun olmayan buyruklar ortaya çıkar; yalan yanlış, eksik, kusurlu, günahlı, haramlı işler yapılır. Halbuki onların yapılmaması lazımdı, Allah’ın emirlerine uygun yaşanılması lazımdı. Bunun sağlanması için alimin emir olması, alime itaat edilmesi lazım. Sonra hadis-i şerifte buyrulmuş ki:⁷

الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ

(د.ت.ه. حم. در. حب. هب. كر. عن أبي الدرداء والديلمي عن البراء)

RE. 222/17 (*El-ulemâü veresetü’l-enbiyâ*)
“Alimler peygamberlerin varisleridir.”
Peygamber Efendimiz olduğu zaman, Peygamber Efendimiz’e itaat ediliyordu. Hatta alimler de peygamberlerin varisleri olduğundan, hükümdarların gelip eskiden alimlere el öpüp itaat etmesi gibi alimlere itaat edilmesi lazım.

⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.341, no:3641; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.48, no:2682; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.81, no:223; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.196, no:21763; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.110, no:342; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.289, no:88; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.262, no:1696, 1697, 1699; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.224, no:1231; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.103, no:975; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.337, no:3229; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.203, no:297; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV, s.247 ve c.L, s.44-50, Ebü’d-Derdâ RA’dan. Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.335, no:616; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan. Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.75, no:4209; Berâ ibn-i Âzib RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.I, s.335, no:523; *Kenzü’l-Ummâl*, c.X, s.258, no:28746, 28823, 28858; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.736, no:1745; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIV, s.367, no:14509; RE. 222/17.

Fatih Sultan Mehmed'in, çadırına geldiği zaman Akşemsetdin'in elini öpüp huzurunda el pençe durduğu gibi...

Fatih ziyaretine gitmiş, Akşemsetdin yerinde yatıyormuş. Gururu kırılсын, böbürlenmesin diye mahsustan kalkmıyor. Öyle olduğu zamanlar, Allah'ın emri tutulduğundan İslâm ileri gitmiştir.

Allah'ın emri tutulmadığı zaman, işler karmakarış olmuştur; günahlar işlenmiştir, içkiler içilmiş, çalgılar çalınmıştır. İnsanlar İslâm'ı bilmeden yetişmişler, günahlara dalmışlardır. Günahlara daldığı zaman da Allah'ın azabı başlarına gelmiştir. Allah bir kavmin helâkini istediği zaman, içinde günah artar, günah artınca da ceza ve bela yağar. Onun için çare Allah'ın emrine sarılmaktır, Kur'an'ın yoluna girmektir, Allah'ın sevdiği kul olmaya gayret etmektir.

f. İzinsiz Eve Giren Kimse

Altıncı hadîs-i şerîf:

Ümmü'l-mü'minîn Aişe Vâlidemiz RA'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:⁸

إِذَا دَخَلَ عَلَيْكُمُ السَّائِلُ بِغَيْرِ إِذْنٍ فَلَا تُطْعِمُوهُ

(ابن النجار عن عائشة وهو مما بيَّض له الديلمي)

⁸ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.318, no:1259; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.400, no:16252; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.131, no:1907.

RE. 45/6 (*İzâ dehale aleykümü's-sâilü bi-gayri iznin, felâ tut'imûhu.*)

(*İzâ dehale aleykümü's-sâilü bi-gayri iznin*)
“Sizden birinizin evinize bir dilenci sizin izniniz olmadan girerse, izinsiz girerse, (*felâ tut'imûhu*) ona yemek ikram etmeyin!”

“—Ne yapacak?” Kapıda;

“—Müsaade var mı, ben de girebilir miyim?” diyecek.

İzin isteyecek. Çünkü hanenin bir kapasitesi vardır, hanenin mahremiyeti vardır. Ev sahibinin kendine göre düşündüğü, hesap ettiği birtakım şeyler vardır, beklediği başka misafir olabilir, söz verdiği kimseler olabilir. Öyle pattadak herkes girer oturursa, öteki insanlar açıkta kalabilir. Daha başka bilmediğimiz çeşitli şeyler olabilir.

İzin alacak. İzin almadan olmaz, kapıyı çalacak, izin alacak; davete, sofraya öyle gelecek, oturacak.

g. Duada Kararlı Olmak

Yedinci hadîs-i şerîf:

Buharî, Müslim, Neseî’de; birçok sahih kitaplarda mevcut bir hadîs-i şerîftir. Enes RA’dan rivayet olunmuştur. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁹

⁹Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.413, no:5863; Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.174, no:4837; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.101, no:11999; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.151, no:10420; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.316, no:1245; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.283, no:6376; Musannef, *İbn-i Ebî Şeybe*, c.X, s.198, no:29772; Buharî,

إِذَا دَعَا أَحَدُكُمْ فَلْيَعَزِّمِ الْمَسْأَلَةَ فِي الدُّعَاءِ

وَلَا يَقُلِ اللَّهُمَّ إِن شِئْتَ فَأَعْطِنِي فَإِنَّ اللَّهَ

لَا مُسْتَكْرِهَ لَهُ

(ش.حم.خ.م.ن. عن أنس)

RE. 45/7 (*İzâ deâ ehadüküm felya'zimi'l-meselete fi'd-duâi, ve lâ yekul: Allâhümme in şî'te feâtinî, feinna'llâhe lâ müstekrihe lehû.*)

(*İzâ deâ ehadüküm*) “Sizden biriniz dua ettiği zaman...” El açıp Allah’tan bir şeyler istiyoruz, buna dua etmek diyoruz. (*Felya'zimi'l-meselete fi'd-duâi*) “İsteğinde azimli olsun!”

“—Ver yâ Rabbi, lütfen yâ Rabbi, ihsan et yâ Rabbi...” diye duasını candan, kuvvetli, istekli ve şevkli olarak ille istiyorum gibi bir duyguyla azimli olarak yapsın.

(*Ve lâ yekul: Allâhümme in şî'te feâtinî*) “‘Yâ Rabbi, istersen bana şunu ver, istemezsen verme!’ tarzında söyleyerek istemesin! ‘Şunu istiyorum yâ Rabbi’ diye azimli söylesin!”

Çünkü Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni zaten hiçbir şey zorlayamaz, istemediği bir şeyi kimse ona yaptıramaz; zaten isterse yapacak, istemezse istemeye istemeye Allah’a bir şey yaptırmak mümkün mü?

Edebü'l-Müfred, c.I, s.213, no:608; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.72, no:3179; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.139, no:1924.

Mümkün değil, zaten isterse yapacaktır! Ama sen iyi bir şeyi duanda ısrarla isteyeceksin:

“—Yâ Rabbi! Afiyet ver, sıhhat ver...” diyeceksin.

“—İşte inşaallah şöyle olsun...”

Olmaz, inşaahsız şartsız isteyeceksin! Zaten dilerse yapacak, dilemezse yapmayacak! Duanın âdabından birisi duanın icabet olunacağına kâni olarak, mûkînîn olarak ve azimli olarak dua yapmaktır.

Peygamber Efendimiz bazen dua ederken ellerini havaya o kadar kaldırmış ki ridası mübarek omzundan sıyrılmış, düşmüş. Elini koltuk altları görünecek kadar kaldırmış:

“—Yâ Rabbi zafer ver, yâ Rabbi kâfire fırsat verme!..” diye candan dua edecek, işi ısrarla takip edecek.

Dua Allah’ın bize bir lütfudur. İsteseydi bize duayı yasak ederdi: “Benden bir şey istemeyin!” derdi.

Cehennem ehli ne diyor?

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ

(المؤمنون: ١٠٧)

(*Rabbenâ ahrîcnâ minhâ fein udnâ feinnâ zâlimûn*) “Yâ Rabbi, sen bizi bu cehennemden çıkar! Yâ Rabbi, sen bizi bu dünyaya bir daha gönder. Eğer biz gene bu kötü şeyleri yaparsak, o zaman tamam, zalimlerden oluruz; o zaman ne yaparsan yap bize.” (Mü’minûn, 23/107)

Allâh-u Teâlâ Hazretleri:

قَالَ اخْسَعُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ

(المؤمنون: ١٠٨)

(*Kâle ahseû fîhâ ve lâ tükellimûn*) “Kapayın çenenizi, konuşmayın benimle!” diyecek. (Mü’minûn, 23/107)

Bak orada konuşturtmuyor, Allah cehennemde dua ettirtmiyor. Neden? Cezayı hak etmişler, iş bitmiş.

“—Yâ Rabbi! Azabı kaldır, bizi affet, çıkart” vs. dedikleri zaman; “—Susun!” diyor. Orada azarlıyor. Ama dünyada öyle değil, dünyada müsaade etmiş hatta emretmiş:

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

(المؤمن: ٦٠)

(*Ve kâle rabbükümü’d’ünî estecib leküm*) “Rabbiniz şöyle buyurdu: Ey kullarım, bana dua edin; ben duanıza karşılık veririm, duanızı kabul ederim.” (Mü’min, 40/60) Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki:¹⁰

¹⁰ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.76, no:1479; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.211, no:2969; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1258, no:3828; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.267, no:18378; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.249, no:714; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.667, no:1802; Taberânî, *Mu’cemül-Kebîr*, c.II, s.208, no:1041; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.37, no:1105; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.450, no:11464; İbn-i Ebî Şeybe,

Musannef, c.VI, s.21, no:29167; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.485, no:3243; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.108, no:801; Begavî, *Şerhü's-Sün-*

الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ

(حم. ش. خ. في الأدب ت. حسن صحيح ن. ه. حب. ك. هب. عن النعمان بن بشير ع. ض. عن البراء)

(*Ed-duâü hüve'l-ibâdetü*) “Dua ibadetin ta kendisidir.”

Dua muazzam bir ibadettir. Çünkü Allah emretmiş; ondan dua ediyoruz. Yoksa edebilir miydik? Ağzımızı açamazdık!

Peygamber Efendimiz mescide geldiği zaman, sahâbe-i kirâm hürmetinden yüzünü kaldırıp Peygamber Efendimiz’in cemaline bakamazdı.

Allah bize müsaade etmeseydi, biz ağzımızı açıp da ondan bir şey isteyebilir miydik? Ödümüz patlardı ama, “Dua edin!” diye emretmiş.

Hatta Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki; “—Ayakkabınızın sıırımı, bağcığı bile kopsa Allah’tan isteyin! Küçük bir şey diye çekinmeyin!”

Bunun faydası var: Dua ibadet olduğundan sevabı var, ya bu dünyada verecek ya âhirette verecek, ya istediğinizi verecek ya istediğinizden daha âlâsını verecek. Onun için dua edeceğiz, duaya devam edeceğiz.

Kimlere dua edelim?

---

neh, c.II, s.492; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.51, no:29; Abdullah ibn-i Mübarek, *Müsned*, c.I, s.74; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.279, no:6719; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.XXX-II, s.307, no:7081; Ubû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VIII, s.120; Nu’man ibn-i Beşîr RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.II, s.62, no:3113, 3151; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1295; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XIII, s.3, no:12416.

Kendinize dua edebilirsiniz, dünyanıza dua edebilirsiniz, ahiretinize dua edebilirsiniz. Ana-babanıza dua çok önemlidir. Anne-babasına duayı terk eden kimseyi Allah sevmez. Annenizebabanıza duayı unutmuyacaksınız. Hocaları insanın kendisine annesinden, babasından daha yakındır; şeyhi, mürşidi hocası daha yakındır. Onlara dua edeceksiniz.

Arkadaşlarınıza dua edeceksiniz çünkü siz bir arkadaşınıza dua ettiğiniz zaman başucunuzda bir melek âmin ve leke misluhû diye duaya katılır: “Âmin, o kardeşine istediğini Allah kabul etsin, sana da ona verdiği mislini versin.” diye melek de sana dua eder. Onun için duayı herkese yapmaya çalışacaksınız.

En faziletli bir dua:¹¹

اللَّهُمَّ ارْحَمْ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ رَحْمَةً عَامَةً

(قط. خط. عد. والديلمي عن أبي هريرة)

(*Allâhümme'rham ümmete muhammedin rahmeten âmmeh*) “Yâ Rabbi, Ümmeti Muhammed’in hepsine umumi olarak rahmetinle tecelli eyle, rahmetini ihsan eyle!” diye dua etmektir.

Hepsinin iyiliğini istiyoruz. Ne Seylan’daki müs-lüman kardeşlerimizin Tamil gerillaları tarafın-

---

¹¹ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VI, s.157; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.313, no:1142; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.442, no:1725; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.46, no:6146; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.350, no:952; Ebû Hüreyre RA’dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.II, s.116, no:3212 ve s.287, no:3702; RE. 381/7.

dan öldürülmesine razıyız, ne Azerbaycan'daki, Karabağ'daki kardeşlerimizin Ermeniler tarafından öldürülmesine razıyız, ne şuradaki buradaki kardeşlerimizin bir zulme uğramasından razıyız!.. Hepsinin rahmete ermesini istiyoruz, mesut olmasını, hayra nail olmasını, iki cihanda aziz ve bahtiyar olmasını istiyoruz.

h. Kendi Duasına Âmin Demek

Sekizinci hadîs-i şerîf:

Ebû Hüreyre RA'dan. Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri buyuruyor ki:¹²

إِذَا دَعَا أَحَدُكُمْ فَلْيُؤَمِّنْ عَلَى دُعَاءِ نَفْسِهِ

(عد. عن أبي هريرة وهو مما بيض له الديلمي)

RE. 45/8 (*İzâ deâ ehadüküm, felyüemmin alâ duâi nefsihî.*)

(*İzâ deâ ehadüküm*) “Sizden biriniz dua ettiği zaman, (*felyüemmin alâ duâi nefsihî*) kendisinin duasına kendisi de âmin desin.”

Şimdi bizim bu zamanımızda İslâm unutulduğu için, pek çok kimse bu işi anlamıyor. Sabahleyin *Evrâd-ı Şerife*'yi okuyoruz, dua var, duanın sonunda âmin var; garipsiyorlar. Bir yere girdiğin zaman, “*Es-selâmu aleyküm!*” diyorsun anlıyorlar, kalkıp giderken “*Es-selâmu aleyküm!*” deyince anlamıyor, Allah Allah

¹² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.316, no:1250; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'dDuafâ*, c.IV, s.108; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.72, no:3180; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.139, no:1923.

diyor. Gelirken selâm verilir edilir, giderken selâm verilmez sanıyor; bilmiyor.

Halbuki insanın kendi duasına âmin demek, Fatiha'da bile var (*Vele'd-dâllîn... Âmin...*) diyoruz.

Âmin ne demek?

“—Yâ Rabbi öyle olsun, sen onu öylece kabul et, bu duaya ben de katılıyorum...” demek.

Peki, birisi dua etti, ötekisi *âmin* dedi; ne olur?

Dua edene de, *âmin* diyene de sevap yazılır. Dua edenin niyeti başkaydı, *âmin* diyen onu başka anladı, *âmin* dedi; kimin niyeti esastır?

Âmin diyenin niyeti esastır. Aldatmacaya getirip de bir insan *âmin* diyenin aleyhinde bir şeye *âmin* dedirtse bile, *âmin* diyenin niyeti esastır. Onun için bu *âmin* demenin de ehemmiyetini bu hadîs-i şerîfte görmüş oluyoruz.

i. Mü'min Kardeşinin Arkasından Dua Etmek

Dokuzuncu ve sonuncu hadîs-i şerîf:¹³

إِذَا دَعَا الرَّجُلُ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ قَالَتْ

¹³ Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.269, no:4912; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.331, no:1311; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV, s.126; Ümmü'd-Derdâ RA'dan.

Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.49, no:101; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Müttefik ve'lMüfterik*, c.III, s.308, no:1369; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.106, no:3360; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.143, no:1930.

الْمَلَائِكَةُ وَلَكَ بِمِثْلِهِ

(م. عن أم الدرداء الخرائطي عن أبي هريرة)

RE. 45/9 (*İzâ dea'r-raculü li-ahihî bi-zahri'l-gaybi, kàleti'l-melâiketü: Ve leke bi-mislihî*)

(*İzâ dea'r-raculü li-ahihî bi-zahri'l-gaybi*)

“Bir kimse mü'min kardeşine onun olmadığı yerde, gıyabında dua ederse, arkasından dua ederse; (*kàleti'l-melâiketü: Ve leke bi-mislihî*) melekler derler ki: Ona istediğin şeyin bir mislini Allah sana da versin!”

İnsanın, bir insanın yüzüne karşı dua etmesi de olur. İltifattır, yapılır ama asıl samimi dua, o yokken onun arkasından yapılan duadır. Hakikaten seviyorsan; gösteriş yok, riya yok, herhangi bir başka ihtimal yok, onu duadan unutmuyorsun, onun arkasından ona dua ediyorsun:

“—Yâ Rabbi! Şu kardeşimin işini rast getir, imtihanında muvaffak eyle, hastalığına şifa ver, mesut eyle, bahtiyar eyle...”

Sevdiğinden gıyabında yapıyorsun. Yüzüne karşı olsa, belki insan başka hesaplar vardır, diyebilir. Arkasından yapıyorsun. O dua kıymetli, kıymetli olduğundan ve Allah CC buna teşvik ettiğinden, bir müslümanın öteki müslümana onun arkasından onun hayrını istemesinin güzel bir şey olması dolayısıyla, bu âdet yerleşsin diye meleklerin ona dua etmesini emretmiş oluyor. Demek ki melekler de ona dua ediyorlar.

O halde bizler de sadece kendimiz için dua

etmeyelim, duamızda el açtığımızda sadece kendimiz için etmeyelim. Ne yapalım?

Başka kardeşlerimize de dua edelim. Ümmet-i Muhammed'e de umumi olarak dua edelim ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri şerleri def eylesin, hayırları fetheylesin... İki cihanda Ümmet-i Muhammed'i aziz eylesin...

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
25. 10. 1992 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ